

HISTÒRIA DEL PERIODISME

Licenciatura: PERIODISME.

Curs: 1998-99.

Denominació oficial de l'assignatura: Història del Periodisme.

Codi: 20743.

Nombre de crèdits (teoria+pràctica): Troncal 4+1 crèdits.

Semestre: 7è.

Professors: Josep Lluís Gómez Mompарт, Enric Marín i Otto i Carme Ferré Pavia

Objectius:

L'objecte d'aquesta assignatura és apropar els estudiants al coneixement de les formes (mitjans i formats) i de les modalitats (gèneres i estils) més reeixides de la producció informativa, preferentment de premsa escrita del segle XX. L'enfocament dona prioritat a la dimensió de construcció social de la realitat mitjançant el discurs periodístic com a discurs històric del present.

Per tal de satisfer aquest objectiu, es procedeix a l'anàlisi descriptiva del periodisme de diaris i de revistes considerats significatius, tot al·ludint també a d'altres capçaleres semblants, i a algunes de les varietats gràfiques i audiovisuals paradigmàtiques.

L'àmbit principal d'estudi és el de Catalunya, dins del context espanyol, amb referències al periodisme internacional més avançat.

En cada capítol es fa esment de la situació laboral-professional i de tecnologia informativa de l'època i a la relació entre aquestes condicions i la qualitat de la producció periodística, com també s'explicarà la tasca del periodisme a l'hora d'influir sobre l'opinió pública i l'aprofitament polític-econòmic i socio-cultural de la informació per part dels poders.

Temari:

I. INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

- ◆ El periodisme en el marc de la Història de la comunicació i la Història dels mitjans. Fonts, materials i documentació.
- ◆ Il·lustració i periodisme. El paper del periodisme en la consolidació de la societat industrial-urbana.

II. EL SORGIMENT DEL PERIODISME CONTEMPORANI

- ◆ Les noves tendències periodístiques als països capitalistes capdavaners.
- ◆ Els models canònics del periodisme de masses intersecular.
- ◆ Periòdics i periodistes en la conformació de la societat de cultura i comunicació de masses a Catalunya i Espanya. Premsa satírica i còmics.

III. EL DESENVOLUPAMENT DEL PERIODISME MODERN

- ◆ El món amb imatges: revistes il·lustrades i magazines; noticiaris cinematogràfics.
- ◆ L'època daurada del periodisme durant la República.
- ◆ La influència de la propaganda en la tasca periodística d'entreguerres. El fotoperiodisme a la Guerra Civil; els corresponents estrangers.

IV. L'EVOLUCIÓ PERIODÍSTICA DESPRÉS DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

- ◆ L'esplendor de la informació radiofònica abans de la popularització dels telenotícies.
- ◆ El periodisme interpretatiu i d'anàlisi. El columnisme influent.
- ◆ Periodisme en i contra el franquisme. El Grup Democràtic de Periodistes.
- ◆ Desinformació i contrainformació durant els anys de la "guerra freda".
- ◆ La periodística "contracultural": premsa *underground* nord-americana dels 60; mitjans "alternatius" a la Catalunya dels 70-80.
- ◆ Els nous periodismes en anglès, català i castellà.

V. TRANSFORMACIONS EN EL PERIODISME DE LES DARRERES DÈCADES

- ◆ El model estàndard d'informatiu de televisió. El reporterisme audiovisual de TVE i TV-3. L'experiència de la CNN.
- ◆ Els diaris emblemàtics de la Transició; l'humor informatiu; els nous setmanaris catalans.
- ◆ El *boom* de la radio democràtica espanyola i el seu desenvolupament: informatius, magazines i tertúlies.
- ◆ Periodisme d'evasió, econòmic, cultural i metropolità.
- ◆ El periodisme d'investigació rellevant.
- ◆ La informació-espectacle.
- ◆ Condicions i condicionaments del periodisme dels 80 i 90 al nostre país.
- ◆ El periodisme electrònic.

Bibliografia:

OBRES BÀSIQUES (*) I DE CONSULTA

- ANNALS DEL PERIODISME CATALÀ: "70 anys de ràdio", núm. 23, 1993.
- BAGET HERMS, J.M. *Història de la televisió a Catalunya*. Barcelona. CEDIC, 1994.
- FABRE, J. *Història del fotoperiodisme a Catalunya*. Barcelona. Ajuntament de Barcelona/Col·legi de Periodistes de Catalunya, 1990.
- FUENTES, J.F. i FERNÁNDEZ SEBASTIÁN, J. *Historia del periodismo español*. Madrid. Síntesis, 1997. (*)
- GÓMEZ MOMPART, J.L./ MARÍN OTTO, E. (dirs.) et altri. *Historia del periodismo universal*. Madrid. Síntesis, 1998. (**)
- GUILLAMET, J. *Prensa, franquisme i autonomia*. Barcelona. Flor de Viento, 1996.
- LAGUNA, A. *Historia del periodismo valenciano*. Generalitat Valenciana, 1990.
- PIZARROSO, A. (dir.) et altri. *Historia de la prensa*. Madrid. Centro de Estudios Ramón Areces, S.A., 1994. (*)
- SÁNCHEZ ARANDA, J.J. i BARRERA DEL BARRIO, C. *Historia del periodismo español*. EUNSA, 1992. (*)
- TASIS, R. "Els periodistes", dins F. Soldevila (ed.) *Un segle de vida catalana*. Barcelona. Alcides, 1961.
- TORRENT, J. i TASIS, R. *Història de la premsa catalana*. Barcelona. Bruguera, 1966, 2 vols.

MONOGRAFIES PERIODÍSTIQUES COMPLEMENTÀRIES

- BRADLEE, B. *La vida de un periodista*. Madrid. El País/Aguilar, 1996.
- CRONKITE, W. *Memorias de un reportero*. Madrid. El País / Aguilar, 1997.
- CRUZ RUIZ, J. *Una memoria de "El País". 20 años de vida de una redacción*. Barcelona. Plaza & Janés, 1996.
- HUERTAS, J.M. *Cada taula, un Vietnam*. Barcelona. La Magrana, 1997.
- LEGUINECHE, M. *La tribu. Guinea Ecuatorial 1970-1996*. Madrid. Espasa-Calpe, 1996.
- PUIG i FERRATER, J. *Servitud. Memòries d'un periodista*. Barcelona. Hogar del Libro, 1980, 3ª ed.
- TALASE, G. *El reino y el poder. La historia de "The New York Times"*. Barcelona. Grijalbo, 1973.
- WALLRAFF, G. *El periodista indeseable*. Barcelona. Anagrama, 1977.

Pràctiques:

Les pràctiques consistiran en l'anàlisi comparativa de mostres rellevants de la producció periodística de diferents tradicions i èpoques.

Mètode d'avaluació:

El sistema d'avaluació tindrà en compte la realització d'un treball de curs i un examen final.

